

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І АУДИТУ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШТЕФАНА ЧЕЛ МАРЕ (М. СУЧАВА, РУМУНІЯ)
ТРАНСІЛЬВАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (М. БРАШОВ, РУМУНІЯ)
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ, РЕГІОНОМ, СУСПІЛЬСТВОМ: ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Чернівці
24-25 листопада 2016 року**

УДК 330.53+504.03+65+330.46+33.2.122
ББК 65.052+20.18+65.0486
Е 45

Еколого-економічна система управління підприємством, регіоном, суспільством: обліково-аналітичні аспекти: матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, м. Чернівці, 24-25 листопада 2016 р. – Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2016. – 248 с.

ISBN

У збірнику розглянуто актуальні питання, що стосуються обліково-аналітичних аспектів еколого-економічної системи управління підприємством, регіоном, суспільством. Висвітлено стан та перспективи розвитку обліково-аналітичного забезпечення еколого-економічного управління підприємницькою діяльністю в контексті соціальної відповідальності бізнесу.

Обґрунтовано рекомендації щодо соціально-економічних та правових аспектів екологічного розвитку регіону; удосконалення і розвитку обліку, економічного аналізу та звітності екологічної діяльності суб'єктів господарювання; впровадження принципів «зеленої економіки» та розвитку екоаудиту і екотуризму як чинників сталого розвитку регіону; фінансових аспектів еколого-економічного регулювання та моделювання еколого-економічних систем; формування маркетингової стратегії екологічного розвитку регіону.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються проблемами обліково-аналітичного забезпечення еколого-економічного управління підприємством, регіоном, суспільством.

Відповідальні за випуск: *С.Д.Лучик;*
К.Л.Багрій

**Комп'ютерний дизайн
і макетування:** *С.О.Галамашевич;*

Роботи публікуються в авторській редакції

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

ISBN

© ЧТЕІ КНТЕУ, 2016

Підписано до друку 23.11.2016 р.

It is also important to underline the importance of establishing national policies and investments for promoting ecotourism, and encourages governments to use it as a tool for poverty alleviation and environmental protection. It calls on international financial institutions and the UN system provides adequate support for programs relating to ecotourism and on a strengthened partnerships for providing adequate capacity-building and training for people involved in the sector.

References:

1. Danman Richard /Guidelines for community eco-tourism development/ WWF International. - July, 2001.
2. Kiper Tugba / Environmental Sciences / Advances in landscape architecture, book edited by Ozuavuz M., Published: July 1, 2013.

Конон Багрій, к.е.н., Ірина Адамова, к.е.н., Ольга Павлючок,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

На етапі перманентного розвитку регіонів сфера туризму в Чернівецькій області є важливою і інтенсивно розвиваючою ланкою економіки Буковинського регіону. Особлива роль відводиться просуванню екологічного відпочинку. У зв'язку з цим все більшого поширення набуває екологічний туризм. На сьогоднішній день екологічний туризм є одним з найважливіших сегментів в туристській сфері Буковини. Його актуальність пояснюється тим, що за оцінкою експертів, саме цей вид туризму в найближчому майбутньому повинен отримати пріоритетний розвиток, так як він орієнтований на ощадне, раціональне використання природних та історико-культурних об'єктів, виховує екологічний світогляд людей, дозволяє уникнути багатьох негативних наслідків масового туризму. Крім того, практика показує, що екологічний туризм сприяє соціально-економічному розвитку регіонів. Причина попиту на даний напрям, в першу чергу – потреба громадян у вільному спілкуванні з природою, що не обтяжує міським шумом і суетою. Реалізація даного напрямку пов'язана в основному з використанням територій національних природних парків у рамках регульованого туризму.

Екологічний туризм – це подорож з відповідальністю перед навколишнім середовищем і непошкодженими природними територіями. Відмінні риси екологічного туризму полягають у тому, що він може запобігати негативному впливу на природу і спонукати туроператорів і туристів сприяти охороні природи і соціально-економічному розвитку. Екологічний туризм – це єдиний напрям в індустрії туризму, який зацікавлений в збереженні свого головного ресурсу – природного

середовища або її окремих компонентів (пам'яток природи, певних видів тварин або рослин і т.п.).

У процес екологічного туризму залучено місцеве населення, воно є зацікавленим у використанні природних ресурсів на основі господарювання, а не вилучення. Будь-який цивілізований вид туризму обов'язково повинен носити риси «екологічності», не порушувати природної рівноваги, а тим більше не завдавати шкоди природним комплексам. Всі види туризму повинні включати екологічну та культурну складові, мати загальноосвітні цілі і виховну спрямованість. Можна виділити, чотири основних критерії, яким повинен відповідати екологічний туризм: 1) спрямованість до природи та використання переважно природних ресурсів; 2) не нанесення шкоди природному середовищу та мінімізація цього збитку; 3) націленість на екологічну освіту та формування відносин рівноправного партнерства з природою; 4) спрямованість на збереження місцевої соціально-культурної сфери.

Зазначеним критеріям екологічного туризму повинен відповідати кожен з його видів, до яких можна віднести: 1) науковий туризм – пов'язаний з різного роду дослідженнями природи; 2) тури історії природи – подорожі, пов'язані з пізнанням навколишньої природи і місцевої культури; 3) пригодницький туризм – об'єднує всі подорожі, пов'язані з активними способами пересування і відпочинку на природі, що мають на меті отримання нових відчуттів, вражень, поліпшення туристом фізичної форми і досягнення спортивних результатів; 4) подорожі в природні парки – туризм з метою спостереження унікальних і екзотичних природних об'єктів і явищ, що знаходяться на особливо охороняємих природних територіях.

Кожен з перелічених видів екологічного туризму пов'язаний з тимчасовою свідомою зміною звичного способу життя людей на похідні умови, які сприяють зіткненню туристів з екологічно чистим природним середовищем. У зв'язку, з чим він користується найбільшою популярністю у молоді, у міських жителів, втомлених від «індустріальних пейзажів» і «техногенного середовища», які прагнуть до зміни місць, свого способу життя і місця існування з метою здорового, активного та пізнавального відпочинку.

Буковина – один з найкрасивіших регіонів України з розвинутою економікою, багатою культурою та історією, що йде вглиб століть. Природа Чернівецької області, з одного боку, є типовою для середньої смуги України, а з іншого боку, унікальна. Особливість її полягає в тому, що на порівняно невеликій території можна знайти елементи природних зон, характерних практично для всіх регіонів країни. Тому Чернівецька область володіє великим природним потенціалом для розвитку екологічного туризму.

На її території функціонує національний природний парк «Вижницький»

- центр буковинського туризму. Через нього проходили популярні туристичні маршрути. Нині тут відновлені стежки маршрутів активного пішохідного туризму, прокладаються екологічні пізнавальні стежки, започатковується зелений туризм, діє еколого-просвітницький центр у смт. Берегомет та музей природи у с. Зеленів. До послуг відпочивальників і туристів – турбаза «Черемош», притулок «Німчич», невеликі пансіонати. Для відвідувачів парку пропонуються одно- та дводенні екологічні маршрути. Серед них особливою популярними є маршрути «Кам'яне кільце парку», «По пасму Волотів», «Бозна».

Територія національного парку та суміжні з нею місцевості багаті на мінеральні води. Традиція їх використання сягає углиб тисячоліть. Ще давні слов'яни виварювали і продавали харчову сіль з ропи джерел «Черешенька» та «Вижниця», мінералізація яких становить 350–400 г/л. Водою з унікального джерела «Лужки» (таких всього три в Європі) лікували захворювання органів травлення та гемофілію. У цій воді є понад 20 терапевтично активних іонів різних мікроелементів. Останніми роками виявлено ще два джерела лікувально-столових вод типу «Нафтуса», промислове освоєння яких уже розпочалося. Рекреаційні ресурси території парку оцінюються за 100-бальною шкалою у 83 бали [1, с.200].

Також у Чернівецькій області розміщені Хотинський національний природний парк де розташований 30-метровий, найвищий водоспад всієї Буковини, що бере початок з потужного карстового джерела, та Черемоський національний природний парк де під державною опікою перебувають 44 види рідкісних рослин, понад 120 видів хребетних та 5 тисяч безхребетних тварин.

Унікальний в своєму роді туристичний та рекреаційний потенціал Чернівецької області вимагає науково-обґрунтованого і цілеспрямованого використання. Він може і повинен стати важливою галуззю економіки регіону. Розвиток екологічного туризму на базі наявної мережі особливо охороняємих природних територій має великі економічні перспективи і може стати важливою основою їх сталого розвитку та залучення в Буковинський регіон додаткових фінансових потоків.

На відміну від інших різновидів туризму, екотуризм, пов'язаний з відвідуванням національних парків, вимагає значно менших організаційних витрат і капіталовкладень в розвиток інфраструктури на початковому етапі. Ще одна перевага полягає в тому, що екотуризм орієнтований на категорію туристів, що свідомо прагнуть до менш комфортних, ніж звичні, умов життя і тому не дуже вимогливих до рівня сервісу. Однак зростання привабливості національних природних парків для туристів повинне постійно підкріплюватися розвитком інфраструктури туризму і розширенням спектра сервісних послуг, що вимагають певних капіталовкладень і організаційних заходів на місцях (будівництво

невеликих готелів і котеджів для прийому туристів, обладнання стежок і стоянок, прокат туристського спорядження, реставрація та ремонт історико-культурних пам'яток, організація і підтримання місцевих народних промислів, національних свят і багато інших). У цьому полягає сприятлива перспектива і стратегія розвитку туризму в регіоні.

Однак реалізація екологічного спрямування потребує вирішення ряду проблем. Стан навколишнього середовища на особливо охороняємих територіях як в Україні в цілому, так і в Чернівецькій області зокрема, далекий від благополучного. Дана ситуація зумовлена відсталіми технологіями як у промисловості, так і в сільському і лісовому господарстві, слабким контролем за підприємствами, що знищують природну сировину. У сьогоденних умовах, як ніколи, необхідна участь держави і здійснення державного контролю на регіональному рівні щодо розвитку туристичної діяльності на територіях національних природних парків і заповідників.

Список використаних джерел:

1. Лісовська А. До питання про використання природоохоронних територій у контексті розвитку туризму та рекреації Карпатського регіону України [Текст] / Алла Лісовська // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Географія; редкол. : В. Я. Бреч, Б. І. Данилишин, О. В. Заставецька [та ін.]. – Тернопіль : Тайп, 2009. – Вип. 2 (26). – С. 195–202.

Юлія Боруцька, к.геол.н., Стефанія Рибак,
Екологічний коледж ЛНАУ, м. Львів

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ ТА БАЛЬНЕОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ БАСЕЙНУ р. СТРИЙ)

Карпатський регіон, однозначно, є одним із наймальовничіших туристичних куточків нашої країни, а його гідрологічна складова особливо вартісна з наукової, психолого-естетичної, медико-біологічної точок зору і користується неабиякою популярністю серед рекреантів. У басейнах гірських річок, зокрема, у місцях значних перепадів висот, можна спостерігати водоспади, зачаровуючі погляд краєвиди. Вони створюють можливість для окремих видів спорту, прогулянок на воді, купання, любительського рибальства, проектування туристичних маршрутів і екологічних стежок.

Метою наших досліджень є оцінка туристично-рекреаційних і бальнеологічних ресурсів Карпатського регіону на прикладі басейну р. Стрий.

Річка Стрий є найбільшим правим допливом Дністра у верхній течії, довжиною понад 230 км та площею басейну, близько, 3055 км² [2]. Головна територія водозбору басейну Стрия – північно-східний схил Карпатської складчастої області, в межах середньогірських ландшафтів Сколівського, Турківського та Дрогобицького районів Львівської області (рис. 1).